

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 05 Aralık 2025

Sayı: 15422

37366

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 04.12.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanhurfa Milletvekili

Türkiye'de uzun yıllardır tartışılan kademeli emeklilik, özellikle 1999-2008 döneminde sigorta girişi bulunan milyonlarca çalışanın emeklilik koşullarının belirsizleşmesine yol açmaktadır. Prim gün sayısı, yaş şartı ve sigortalılık süresi arasındaki uyumsuzluk nedeniyle çok sayıda yurttaş 45-50 yaş aralığında primini doldurmuş olsa da yaş şartı sebebiyle emeklilik hakkını kullanamamaktadır.

Bu durum hem sosyal devlet ilkesinin gerektirdiği öngörülebilirlik ve eşitlik ilkesini zedelemekte hem de çalışma hayatında sosyal ve ekonomik baskılara yol açmaktadır. Kademeli emekliliğe ilişkin taleplerin kamuoyunda giderek güçlenmesine rağmen, Bakanlık tarafından hazırlanan bir çalışma olup olmadığı, teknik analizlerin hangi verilerle yürütüldüğü ve emeklilik reformuna ilişkin takvimin ne olduğu konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal devlet olduğu; 5'inci maddesinde devletin, kişilerin refahını, huzurunu ve mutluluğunu sağlama yükümlülüğü düzenlenmiştir. Anayasa'nın 10'uncu maddesi **eşitlik ilkesini**, 60'ıncı maddesi ise herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu hükme bağlamaktadır. Emeklilik koşullarının öngörülebilir, makul ve hakkaniyete uygun biçimde belirlenmesi; sigortalıların benzer durumda farklı uygulamalara tabi tutulmaması ve sosyal güvenlik sistemine erişimin adil olması, bu anayasal ilkelerin doğal sonucudur. Kademeli emeklilik konusunda yaşanan belirsizlik ve eşitsizlik algısı, doğrudan bu anayasal güvencelerle bağlantılı olup devletin sosyal güvenlik politikasını hukuka uygun, eşitlikçi ve öngörülebilir şekilde yürütme sorumluluğunu yakından ilgilendirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız tarafından kademeli emeklilik konusunda yürütülen bir teknik çalışma bulunmakta mıdır? Varsa bu çalışmanın kapsamı, takvimi ve değerlendirme kriterleri nelerdir?
2. 1999-2008 arasında sigorta girişi bulunan kaç kişi, prim gününü doldurmuş olmasına rağmen yaş şartı nedeniyle emekli olamamaktadır?
3. Kademeli emeklilik talebi karşılanırsa, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) yıllık mali yükünde ne kadar değişim olacağına ilişkin bir analiz yapılmış mıdır?
4. Bakanlığınıza kademeli emeklilik konusunda son 5 yılda toplam kaç yazılı başvuru yapılmıştır?
5. Emeklilik yaş şartının kademeli olarak düşürülmesi veya sigortalılık süresi-prim gün dengesinin yeniden yapılandırılması yönünde Bakanlığınızın hazırladığı bir mevzuat taslağı var mıdır?

6. Kademeli emeklilik düzenlemesi yapılmamasının gerekçeleri nelerdir? Bu konuda kamuoyuyla paylaşılmış resmi bir politika belgesi bulunmakta mıdır?

7. OECD ve AB ülkelerindeki kademeli emeklilik modelleri incelenmiş midir? İncelendiyse, hangi ülke uygulamaları Bakanlığınız tarafından örnek alınmaya değer görülmüştür?

8. Emeklilik yaşına takılan kesimin iş bulmakta zorlandığı, düşük gelir gruplarında sağlık sorunlarının erken yaşta ortaya çıktığı yönündeki bilimsel veriler Bakanlığınız çalışmaları kapsamında değerlendirilmiş midir?

9. Bakanlığınıza kademeli emeklilik talebiyle gelen başvurular, dilekçeler ve toplu talepler hangi değerlendirme kriterleri esas alınarak incelenmektedir? Bu taleplere ilişkin hazırlanmış bir iç değerlendirme raporu var mıdır?